

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2011 rd

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av den mellan republiken Finlands regering och regeringen för Folkrepubliken Kinas särskilda administrativa region Hongkong ingångna överenskommelsen om inbördes rättshjälp i brottmål samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 4 oktober 2011 en proposition om godkännande av den mellan republiken Finlands regering och regeringen för Folkrepubliken Kinas särskilda administrativa region Hongkong ingångna överenskommelsen om inbördes rättshjälp i brottmål samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen (RP 36/2011 rd) till lagutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Juhani Korhonen, justitieministeriet
- direktör för internationella ärenden Erkki Härmäläinen, inrikesministeriet.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- utrikesministeriet
- Riksåklagarämbetet
- dataombudsmannen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner den med regeringen för Folkrepubliken Kinas särskilda administrativa region Hongkong ingångna överenskommelsen om inbördes rättshjälp i brottmål.

Propositionen innehåller ett lagförslag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen.

Syftet med överenskommelsen är att möjliggöra inbördes rättshjälp i brottmål mellan Finland och den särskilda administrativa regionen

Hongkong under de förutsättningar som anges i överenskommelsen. De fördragsslutande parterna ska lämna varandra inbördes rättshjälp i största möjliga utsträckning för undersökning och åtal av sådana brott som faller under den anmodande avtalspartens jurisdiktion och för rättegång i samband med dem. Överenskommelsen innehåller bestämmelser om bl.a. delgivning av handlingar, om inhämtande av bevismaterial, handlingar, föremål och upptagningar, om tillfällig överföring av personer som tagits i förvar så att de kan höras som vittnen, om genomsök-

ning och beslag och spårande av vinning av brott och om användningen av personuppgifter och andra uppgifter som erhållits vid rättshjälpsförandet.

Överenskommelsen träder i kraft 30 dagar efter den dag då de fördragsslutande parterna

skriftligen har meddelat varandra att de för egen del har uppfyllt villkoren för ikraftträdandet. Lagen om sättande i kraft av överenskommelsen avses träda i kraft samtidigt som överenskommelsen vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av republikens president.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Propositionen gäller en överenskommelse som möjliggör en omfattande rättshjälp mellan Finland och den särskilda administrativa regionen Hongkong. Hittills har framställningarna om rättshjälp varit ganska få, men det är möjligt att det behövs mer samarbete när människor i ökad utsträckning reser och annars står i kontakt med varandra. Utifrån erhållen information anser utskottet att propositionen är behövlig och motiverad och tillstyrker överenskommelsen.

I överenskommelsen anges inte vilka myndigheter som har rätt att begära rättshjälp. Sådana är enligt rättshjälpslagen (257/2002) respektive fördragsslutande parts behöriga förundersöknings- och åklagarmyndigheter och domstolar, beroende på i vilken behandlingsfas brottmålet är.

Enligt förundersökningslagen (449/1987) är det normalt polismyndigheten som har hand om förundersökningen hos oss, låt vara att också tullen och gränsbevakningen har getts den rätten i brottmål som de ska utreda. Också åklagaren har befogenheter att göra en framställning om rättshjälp under förundersökningen. Om framställningen gäller tiden före förundersökningen, är

det förundersökningsmyndigheten som har exklusiv rätt att göra framställningen. I det fall att brottmålet redan lämnats till åtalsprövning är det den behöriga åklagaren som får begära rättshjälp och när ärendet väckts i domstol är det domstolen som har rätt att framställa begäran.

Framställningar om rättshjälp behandlas av de fördragsslutande parternas centrala myndigheter. Hos oss är det justitieministeriet som är central myndighet i fråga om alla framställningar som omfattas av överenskommelsen. Överenskommelsen ligger på denna punkt i linje med det allmänna förfarandet för rättslig hjälp. Men den öppnar också för möjligheten att lämna rättshjälp med stöd av andra överenskommelser, arrangemang eller praxis. Utskottet anser att utöver de exempel som nämns i motiven kan man bland annat lyfta fram det etablerade polisiära Interpolsamarbetet.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner överenskommelsen och

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 10 november 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Anne Holmlund /saml
vordf. Lars Erik Gästgivars /sv
medl. James Hirvisaari /saf
Johanna Jurva /saf
Antti Lindtman /sd
Markku Mäntymaa /saml
Aino-Kaisa Pekonen /vänst

Jaana Pelkonen /saml
Kristiina Salonen /sd
Jani Toivola /gröna
Ari Torniainen /cent
Kaj Turunen /saf
Peter Östman /kd.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Sivonen.